

Justitsministeriet
Lovafdelingen

Dato: 14. marts 2006
Kontor: Formueretskontoret
Sagsnr.: 2005-709-0017
Dok.: KLH40242

REDEGØRELSE

OM

AUKTIONER PÅ INTERNETTET

1. Indledning

Der har i den offentlige debat været rejst en række spørgsmål om auktioner, der gennemføres på internettet, og det har i den forbindelse været anført, at det kan give anledning til tvivl, hvilke regler der gælder for internetauktioner.

I lyset heraf har Justitsministeriet udarbejdet denne redegørelse om det gældende regelgrundlag på området, og det er i forbindelse hermed overvejet, om der er behov for nye initiativer, der kan sikre, at internetbrugerne er tilstrækkeligt beskyttet, når de handler via auktionshusene på nettet.

Justitsministeriet har holdt et møde den 22. november 2004 med en bred kreds af repræsentanter for auktionsbranchen, herunder auktioner, som udelukkende gennemføres på internettet, samt relevante myndigheder og organisationer med henblik på en nærmere drøftelse af den videre proces med udarbejdelsen af denne redegørelse samt erfaringsudveksling vedrørende de praktiske og retlige spørgsmål, der knytter sig til auktioner på internettet.

I denne redegørelse beskrives nærmere, hvorledes auktioner, herunder auktioner på internettet, gennemføres i praksis (afsnit 2). Denne beskrivelse bygger bl.a. på de oplysninger, som Justitsministeriet modtog på mødet den 22. november 2004, og på en række skriftlige bidrag, som Justitsministeriet efterfølgende har modtaget fra nogle af de netauktionshuse, som deltog i mødet.

I afsnit 3 redegøres for auktionslederlovens anvendelsesområde, og afsnit 4 indeholder en beskrivelse af forbrugeraftaleloven, købeloven og aftaleloven. Markedsføringslovens regler behandles i afsnit 5. Afsnit 2-4 er udarbejdet af Justitsministeriet, og afsnit 5 er udarbejdet af Forbrugerombudsmanden. I afsnit 6 omtales høringssvar vedrørende et udkast til redegørelsen og Justitsministeriets bemærkninger hertil.

2. Gennemførelse af auktioner i praksis

2.1. Traditionelle auktioner

I almindelighed vil auktionsholderen på en traditionel auktion navnlig sælge genstande, som den pågældende har taget i kommission for en sælger og bortauktionerer mod et honorar, som kan opkræves hos enten sælgeren eller køber. I praksis opkræver auktionsholderen salær hos både sælgeren og køber. Auktionsholderen kan imidlertid også bortsælge genstande, som holderen selv har opkøbt. Auktionsholderen skal til brug for auktionen udarbejde et katalog over de genstande, der afholdes auktion over, hvori genstandene beskrives og eventuelt vurderes. Kataloget skal være tilgængelig for de bydende forud for auktionen, og auktionshuse offentliggør i dag tillige ofte kataloget på internettet. Forud for eller i forbindelse med auktionen skal de bydende

desuden have adgang til ved et eftersyn at gøre sig bekendt med de genstande, der er sat til salg. Auktionen skal afvikles under ledelse af en uafhængig auktionsleder, der er beskikket af Justitsministeriet.

Auktionsresultatet fremkommer ved, at en bydende afgiver et tilbud, som ingen af de øvrige tilstedeværende bydende ønsker at overgå, og som heller ikke overgås af skriftlige eller telefoniske bud. Den højstbydende bliver herefter forpligtet, når der falder hammerslag, og det samme bliver sælgeren, medmindre der ikke opnås den eventuelle mindstepris, som sælgeren har fastsat og forud for auktionen skriftligt har meddelt auktionsholderen. Betaling og udlevering af salgsgenstanden vil kunne ske umiddelbart efter, at der er faldet hammerslag.

Budgivning på auktionen kan ske ved personligt fremmøde i auktionshuset eller som kommissionsbud pr. brev, fax eller e-mail. Det kan herudover i visse tilfælde aftales, at der afgives bud pr. telefon under auktionen. Ifølge Justitsministeriets oplysninger varierer antallet af bydende, der personligt er til stede ved eftersyn og/eller budgivning. Eksempelvis kan nævnes, at Københavns Auktioner har oplyst, at andelen af fysisk tilstedeværende ved eftersyn og/eller budgivning udgør 95-100 pct. af samtlige købere, for bogauktioner dog ca. 70 pct.

2.2. Auktioner på internettet

I de senere år er der som alternativ til salg på traditionelle auktioner omfattet af auktionslederloven i stigende omfang anvendt salgsformer, hvor der sker salg ved auktioner på internettet. Sådanne netauktioner afvikles på en måde, som på en række punkter svarer til de traditionelle auktioner. Også auktionshuse, der tidligere alene har udbudt traditionelle auktioner, er i den senere tid begyndt tillige at udbyde sådanne netauktioner.

På trods af de nævnte ligheder med traditionelle auktioner, er netauktionerne imidlertid på afgørende punkter så forskellige fra traditionelle auktioner, at auktionslederloven ikke finder anvendelse herpå. Derimod finder en række andre regler, herunder forbrugeraftalelovens fjernsalgsregler og markedsføringsloven anvendelse på netauktionerne. Der henvises herom til afsnit 3-5.

Den, der står for netauktionens afvikling og er ansvarlig for den hjemmeside på internettet, hvorfra auktionen afvikles, vil i visse tilfælde sælge genstande, som den pågældende har taget i kommission for en sælger, og som sælges mod et honorar, som den pågældende opkræver hos både sælgeren og køberen.

Til brug for en netauktion vil der ofte være udarbejdet en beskrivelse og vurdering af de genstande, der sælges på netauktionen. Beskrivelsen og vurderingen vil – oftest sammen med et foto af genstanden – tillige være tilgængelig på den pågældende hjemmeside, således at der er et link

fra denne beskrivelse og vurdering til selve auktionsfunktionen vedrørende den pågældende genstand på hjemmesiden. Det forekommer, at den, der står for netauktionens afvikling, endvidere giver de bydende adgang til på et nærmere angivet tidspunkt i et showroom eller lignende at foretage eftersyn af de genstande, der er sat til salg, forinden der åbnes for afgivelse af bud. I nogle situationer kan der også afgives bud fra computere, der er opstillet til formålet i f.eks. et showroom.

I andre tilfælde indgås der ved netauktioner aftale mellem køber og sælger, uden at den, der står for netauktionens afvikling, har haft genstanden i kommission og solgt den i eget navn, men hvor genstanden i sælgerens navn er udbudt på auktion fra den pågældende netauktionsudbyders hjemmeside. Sælgerens navn kan eventuelt holdes anonymt, indtil auktionens afslutning, hvor alene højstbydende bliver gjort bekendt hermed. Netauktionshusets hjemmeside vil også i disse tilfælde indeholde en beskrivelse og vurdering af varen, som netauktionshuset eventuelt har medvirket ved udarbejdelsen af, og sælgeren eller køberen vil formentlig som oftest betale netauktionshuset et vederlag for at bruge auktionsfunktionen. Hvor der i sådanne tilfælde ikke indgås aftale direkte mellem køberen og den, der står for en netauktions afvikling, vil det pågældende netauktionshus således sædvanligvis – som i de beskrevne tilfælde – have formidlet kontakten mellem sælgeren og køberen.

I modsætning til de traditionelle auktioner, er netauktionerne ikke kendetegnet ved, at auktionen er tilrettelagt på en sådan måde, at en væsentlig del af de bydende er til stede samtidigt og kan byde på varerne på det tidspunkt og sted, som auktionsholderen forinden har fastsat og bekendtgjort. Netauktionerne er derimod kendetegnet ved, at ingen af de bydende fysisk er til stede, idet der fra de bydendes egen computer afgives bud over internettet på en hjemmeside inden for et på forhånd bekendtgjort tidsrum. De bydende vil således på forhånd skulle oprette en profil med relevante oplysninger, og vil i almindelighed skulle logge sig på den funktion på hjemmesiden, der giver mulighed for at byde på auktionen.

Funktionen med budgivning på hjemmesiden kan være indrettet på forskellige måder. Det forekommer ofte, at en tilbudsgiver i forbindelse med afgivelse af første bud kan angive, hvor meget den pågældende højst vil betale for genstanden, med henblik på at auktionssystemet på hjemmesiden – hver gang der bliver budt over den pågældende tilbudsgivers tidligere bud – automatisk hæver vedkommendes bud med et bestemt beløb ud over det senest budte, indtil den pågældendes maksimumpris er nået (såkaldte autobud). Endvidere forekommer det, at en sælger – på samme måde, som det er muligt ved traditionelle auktioner – forbeholder sig en minimumspris, som ikke offentliggøres under auktionen, og således at auktionen annulleres, såfremt den fastsatte minimumspris ikke opnås. Mindstepris vil være meddelt netauktionshuset (auktionsholderen), der vil kunne registrere dette i netauktionssystemet.

Auktionsresultatet fremkommer under netauktioner ved, at en bydende afgiver et tilbud, som ingen af de øvrige bydende overgår inden for den fastsatte tidsfrist. Det kan dog forekomme, at det på forhånd er bestemt, at fristen for afgivelse af tilbud forlænges, hvis der modtages nye bud kort før den fastsatte frists udløb.

I tilfælde, hvor netauktionshuset har haft den pågældende genstand i kommission i forbindelse med auktionens afvikling, vil netauktionshuset efterfølgende sørge for, at genstanden udleveres til køberen, og at der afregnes med sælgeren og køberen. Fristerne herfor vil almindeligvis fremgå af auktionsvilkårene.

I tilfælde, hvor netauktionshuset alene har formidlet kontakten mellem køberen og sælgeren, vil netauktionshuset efterfølgende – i almindelighed ved at sende en e-mail til hver af parterne med oplysning om den anden parts identitet og om, hvordan den anden part kan kontaktes – sørge for, at køberen og sælgeren kan sætte sig i kontakt med hinanden med henblik på udlevering af salgs-genstanden og gennemførelse af betalingen.

3. Auktionslederloven

3.1. Auktionslederlovens indhold

Ifølge § 1, stk. 1, i lov om offentlig auktion ved auktionsledere, jf. lovbekendtgørelse nr. 191 af 9. april 1986, som ændret ved lov nr. 385 af 22. maj 1996 og lov nr. 1018 af 23. december 1998, (auktionslederloven) skal som udgangspunkt alle frivillige offentlige auktioner afholdes af auktionsledere, der er beskikket af justitsministeren. Undtaget er således tvangsauktioner, der er nærmere reguleret i retsplejeloven. Endvidere er frivillige offentlige auktioner over fast ejendom, registrerede skibe og registrerede luftfartøjer undtaget fra auktionslederlovens anvendelsesområde.

Det fremgår af auktionslederlovens § 7, jf. § 13, stk. 2, 1. pkt., at auktioner omfattet af auktionslederloven skal afvikles ved en auktionsleder, der er beskikket af justitsministeren efter indstilling af fogeden, jf. auktionslederlovens § 3, stk. 1, eller ved en af fogeden autoriseret fuldmægtig for auktionslederen.

Auktionslederen har i medfør af auktionslederloven en række nærmere fastsatte opgaver i forbindelse med auktionens forberedelse og afholdelse.

Auktionslederen har således i henhold til auktionslederlovens § 8, stk. 1, pligt til at være opmærksom på, at der ikke foreligger omstændigheder, som tyder på manglende lovlig adkomst til

det, der skal bortsælges ved auktion, ligesom auktionslederen skal påse, at bortsalget ikke sker i strid med lovgivningen i almindelighed.

Det er auktionslederen, der efter forhandling med auktionsholderen berammer tid og sted for auktionens afholdelse, hvilket skal ske snarest muligt efter modtagelsen af auktionsbegæringen, jf. auktionslederlovens § 10.

Det beror på auktionsholderen, hvorledes auktionen skal bekendtgøres, idet det dog i bekendtgørelsen skal angives, om salgsgenstandene sælges for auktionsholderens eller for anden mands regning, jf. auktionslederlovens § 11, stk. 1 og 2.

I henhold til auktionslederlovens § 12, stk. 1, skal der til brug ved auktionen udarbejdes et auktionskatalog, som skal indeholde auktionsvilkårene, der indføres straks efter titelbladet, og som desuden skal indeholde en fortegnelse i nummerorden over de genstande, der ønskes bortsolgt. På auktionen må ikke bortsælges genstande, der ikke optages i kataloget, og genstandene skal under auktionen så vidt muligt opråbes i den rækkefølge, i hvilken de er opført i kataloget, jf. auktionslederlovens § 13, stk. 1, 3. pkt.

Der skal desuden i henhold til auktionslederlovens § 13, stk. 3, gives de mødende fornøden adgang til forud for eller under auktionen at gøre sig bekendt med de genstande, der stilles til salg ved auktionen.

Auktionslederen skal påse, at auktionen fremmes med behørig orden, jf. auktionslederlovens § 13, stk. 2, 1. pkt. Ved auktionens begyndelse oplæser auktionslederen auktionsvilkårene, som tillige skal opslås til almindelig efterretning på et iøjnefaldende sted i lokalet eller, hvis auktionen afholdes under åben himmel, da der, hvor den holdes eller begyndes. Når dette er iagttaget, kan de på auktionen bydende ikke påberåbe sig uvidenhed om auktionsvilkårene, jf. auktionslederlovens § 13, stk. 1, 1 og 2. pkt.

Det fremgår af auktionslederlovens § 13, stk. 4, 1. pkt., at det enkelte salg sker ved, at hammer slag – efter 3 gange gentaget opråb uden overbud – gives til den højstbydende, eller hvis dennes bud på grund af hans manglende evne til at opfylde auktionsvilkårene forkastes, til den næsthøjstbydende og så fremdeles. Når hammerslag er meddelt, er sælgeren bundet ved salget, for så vidt auktionsskøberen på sin side opfylder vilkårene, jf. auktionslederlovens § 13, stk. 4, 5. pkt. Salg under forbehold af godkendelse efter hammerslagets meddelelse må ikke finde sted, jf. auktionslederlovens § 13, stk. 4, 6. pkt.

Det er dog i auktionslederlovens § 13, stk. 4, 2-4. pkt., fastsat, at det kan stilles som betingelse for bortsalg, at køberen i det mindste har budt den pris, som auktionssælgeren forud for auktion

nen i en skriftlig meddelelse til auktionslederen – i praksis auktionsholderen – har stillet som vilkår for bortsalg. Vil auktionssælgeren gøre brug af denne bestemmelse, må han oplyse, at den forlangte mindstepris ikke er opnået, og der må da ikke gives hammerslag. Auktionssælgeren bestemmer selv, hvorvidt han vil oplyse mindsteprisens størrelse.

Det er endvidere i auktionslederlovens § 13, stk. 5, fastsat, at hvis auktionslederen skønner, at der kan opnås et væsentlig højere bud på en ny auktion, kan han bestemme, at der skal afholdes en anden og sidste auktion.

En auktionsleder må ikke selv eller ved en anden sælge egne ting eller købe eller byde på en auktion, som han eller nogen på hans vegne afholder, jf. auktionslederlovens § 14. Auktionslederen må endvidere ikke i tilknytning til en afholdt auktion medvirke ved salg underhånden af en op-råbt, men ikke ved auktionen solgt genstand eller modtage vederlag i anledning af sådant salg, jf. auktionslederlovens § 15.

Auktionslederen afgør ifølge auktionslederlovens § 16, stk. 1, tvistigheder, der opstår vedrørende fremgangsmåden under en frivillig auktion. Fremsættes der i øvrigt indsigelser under denne, har auktionslederen ikke pligt til at tage hensyn til disse, medmindre vedkommende, efter at auktionslederen har nægtet at tage indsigelsen til følge, nedlægger protest til auktionsbogen mod auktionens fremme. Auktionen skal da, i det omfang protesten nødvendiggør dette, standses under forudsætning af, at vedkommende, hvis det forlanges af auktionslederen, uopholdelig stiller en af denne fastsat sikkerhed for standsningens følger.

Klager over en auktionsleder kan i medfør af auktionslederlovens § 9, stk. 1, indgives til Justitsministeriet gennem fogeden.

3.2. Auktionslederlovens anvendelsesområde i forhold til netauktioner

Efter Justitsministeriets opfattelse er det afgørende for, om en given auktionsform falder inden for auktionslederlovens anvendelsesområde, om en væsentlig del af de bydende er til stede på auktionsstedet, således at de har mulighed for at gøre sig bekendt med, at andre bydende afgiver bud.

Om begrebet auktion (i modsætning til licitation) er anført følgende i forarbejderne til auktionslederloven (Folketingstidende 1934-35, Tillæg A, sp. 3134):

”Ministeriet har overvejet, hvorvidt det i loven bør bestemmes, at dens regler også skal gælde offentlig licitation. En forudsætning herfor måtte det være, at der ved licitation benyttes lignende former som ved offentlig auktion, altså navnlig, at de by-

dende personligt møder frem ved licitationen og ved at påhøre hinandens bud får en opfordring til at give underbud. I nutiden foregår imidlertid offentlige licitationer som oftest ved en i dagbladene eller på anden måde fremsat indbydelse til at indgive bud, hvorpå tilbudene indgives skriftligt, således at de bydende ikke personligt er til stede og ikke får lejlighed til at blive bekendt med hinandens bud og give underbud, og man har derfor fundet det rigtigst at holde offentlige licitationer uden for lovens område...”

Det fremgår heraf, at et væsentligt kriterium for, om der er tale om en auktion i lovens forstand, er, at de bydende personligt møder frem, således at de på stedet har lejlighed til at blive bekendt med hinandens bud og dermed har mulighed for at indrette sig herpå.

Denne definition på en traditionel auktion fremgår endvidere forudsætningsvis af forbrugeraftalelovens § 2, stk. 1, nr. 4¹. Efter denne bestemmelse, som bl.a. viderefører § 10 c, stk. 2, i den tidligere forbrugerftalelov, og som gennemfører artikel 3, stk. 1, in fine, i det generelle fjernsalgsdirektiv², gælder reglerne om forbrugerbeskyttelse ved fjernsalg ikke for ”auktionssalg, der er tilrettelagt således, at en væsentlig del af de bydende normalt er til stede på auktionsstedet”. I bemærkningerne til den tidligere bestemmelse i § 10 c, stk. 2, anføres, at ”[i] stk. 2 undtages ”traditionelt” auktionssalg, dvs. auktioner, der er indrettet med henblik på, at de bydende normalt er til stede i de lokaler, hvor auktionen holdes. Undtagelsen omfatter ikke ”elektroniske auktioner”, f.eks. via Internettet”³.

Efter Justitsministeriets opfattelse følger det forudsætningsvis heraf, at den situation, at bud på en traditionel auktion indtelefoneres eller lignende, ikke kan sidestilles med afgivelse af bud på en internetauktion, hvor det er det klare udgangspunkt, at deltagerne ikke er til stede samtidig med mulighed for at gøre sig bekendt med, at andre bydende afgiver deres bud.

Også i litteraturen på området er det forudsat, at der stilles krav om samtidig tilstedeværelse af de bydende (”i hinandens overværelse”, jf. Ravnsholt Rasmussen: Auktionslederloven (2. udg.), s. 19, ”tilstede samtidigt”, jf. Jens Anker Andersen: Auktioner (3. udg.), s. 51, og ”de fremmødte”, jf. Gomard: Fogedret (3. udg.), s. 238). Der kan endvidere henvises til Axel H. Pedersen, Licitation, 1955, s. 236, hvor det anføres, at ”det centrale led i auktionsbegrebet [er] den samtidige tilstedeværelse af de bydende med den deraf følgende gensidige påvirkning”.

Hertil kommer, at bestemmelserne i auktionslederloven klart forudsætter, at der er tale om en traditionel auktion, jf. herved bl.a. lovens § 8, stk. 1, om auktionslederens undersøgelsespligt.

¹ Jf. i øvrigt Folketingstidende 2003-04, tillæg A, s. 7584.

² Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/7/EF af 20. maj 1997 om forbrugerbeskyttelse i forbindelse med aftaler vedrørende fjernsalg.

³ Jf. Folketingstidende 1999-2000, tillæg A, s. 5956.

Det er på den anførte baggrund Justitsministeriets opfattelse, at auktionslederloven udelukkende finder anvendelse på auktioner, der er tilrettelagt med henblik på, at en væsentlig del af de bydende normalt er til stede på auktionsstedet.

Auktionslederloven omfatter derfor efter Justitsministeriets opfattelse ikke auktioner på internettet. Dette gælder også, selv om der måtte være adgang til fysisk eftersyn, f.eks. i et showroom, af de genstande, der udbydes på en internetauktion.

4. Forbrugeraftaleloven, købeloven mv.

4.1. Forbrugerftaleloven

Ved lov nr. 451 af 9. juni 2004 blev der indført en ny forbrugerftalelov. Loven indeholder bl.a. regler om, at den erhvervsdrivende ved forbrugerftaler om køb af varer, der indgås ved fjernsalg, skal give forbrugeren en række oplysninger, jf. §§ 11 og 12, og at forbrugeren har ret til at træde tilbage fra aftalen (fortrydelsesret) i 14 dage, jf. §§ 17 og 18. Loven trådte i kraft den 1. oktober 2004.

a. Ved en *forbrugerftale* forstås en aftale, som en erhvervsdrivende indgår som led i sit erhverv, når den anden part (forbrugeren) hovedsagelig handler uden for sit erhverv, jf. § 3, stk. 1. Den erhvervsdrivende har bevisbyrden for, at en aftale, den pågældende har indgået, ikke er en forbrugerftale, jf. § 3, stk. 2.

Loven gælder dog også ved *aftaler mellem to private*, når aftalen er *indgået eller formidlet for sælgeren af en erhvervsdrivende*. Af lovens § 3, stk. 3, følger således, at loven under i øvrigt samme betingelser som nævnt i stk. 1 tillige finder anvendelse på aftaler om varer og tjenesteydelser mellem ikkeerhvervsdrivende, hvis aftalen er indgået eller formidlet for sælgeren eller tjenesteyderen af en erhvervsdrivende.

I modsætning til, hvad der var gældende før vedtagelsen af den nye forbrugerftalelov, gælder denne udvidede forbrugerftaledefinition også for aftaler, der er indgået ved fjernsalg.

Om baggrunden for denne ændring henvises til Folketingstidende 2003-04, tillæg A, s. 7555, og betænkning 1440/2004, s. 377 ff. I lovforslaget anføres, at der med bestemmelsen i § 3, stk. 3,

”er tale om en videreførelse af den gældende regel i lovens § 1, stk. 4, men således at det udvidede forbrugerftalebegreb – i modsætning til efter gældende ret – tillige finder anvendelse i tilfælde, hvor aftalen angår en tjenesteydelse eller er indgået ved fjernsalg.

Som følge af den markedsmæssige og teknologiske udvikling må fjernsalgsreglerne således antages at kunne have praktisk relevans også i tilfælde, hvor en erhvervsdrivende via et system for fjernsalg formidler en handel mellem to privatpersoner, og i sådanne tilfælde vil der på samme måde som ved aftaler indgået på anden måde kunne være et væsentligt behov for beskyttelse af forbrugeren. Det kan f.eks. være tilfældet for så vidt angår auktionssalg via internettet, som efter den gældende ordning kun vil være omfattet af fjernsalgsreglerne, hvis der er tale om salg fra erhvervsdrivende.”

Med hensyn til spørgsmålet om, hvornår der er tale om *formidling* i bestemmelsens forstand, henvises til Folketingstidende 2003-04, tillæg A, s. 7586, og betænkning 1440/2004, s. 377 ff. I lovforslaget anføres bl.a.:

”Mellemanden skal have optrådt aktivt i forbindelse med aftalens indgåelse som repræsentant for sælgeren eller tjenesteyderen. Det er således ikke tilstrækkeligt, at den erhvervsdrivende har formidlet kontakt mellem sælger og køber – den pågældende må yderligere ved anprisning af salgsgenstanden eller på anden måde have deltaget aktivt i forhandlingerne.

Består den erhvervsdrivendes ydelse alene i at stille hjemmesideplads til rådighed, finder formidlingsreglen ikke anvendelse. Hvis den erhvervsdrivende modtager vederlag for sin indsats i forbindelse med det enkelte salg, må den pågældende derimod antages at have deltaget i salgsforhandlingerne, og optræder den erhvervsdrivende ligefrem som fuldmægtig for sælgeren/tjenesteyderen, vil aftalen klart være omfattet af reglen. Hvis den erhvervsdrivende handler som kommissionær i eget navn, følger det allerede af hovedreglen i stk. 1, at der er tale om en forbruger aftale, hvor alle de rettigheder og forpligtelser, som i henhold til loven påhviler forbrugers medkontrahent, påhviler kommissionæren.”

Det fremgår således af bemærkningerne til forbruger aftalelovens § 3, stk. 3, at formidlingsreglen vil kunne finde anvendelse, hvis den erhvervsdrivendes indsats består i mere end blot at stille hjemmesideplads til rådighed. I lyset af bemærkningerne om, at mellemanden skal have optrådt aktivt i forbindelse med aftalens indgåelse, må det antages, at netauktionshusene ved de auktioner på internettet, der er beskrevet ovenfor i afsnit 2.2., som udgangspunkt vil være at anse for formidlere efter § 3, stk. 3. Dette gælder formentlig også, hvor bistanden alene består i at stille en auktionsfacilitet til rådighed på nettet, som en privat sælger kan benytte sig af. Sælgeren får herved mulighed for at gøre brug af et professionelt system for fjernsalg, som klart er salg fremmende og medvirkende til at opnå den bedst mulige pris. Dette taler for at anse forholdet for omfattet af formidlingsreglen, uden at det i den forbindelse kan anses for afgørende, om den erhvervsdrivende har betinget sig et vederlag for sin bistand i forbindelse med det enkelte salg, idet den erhvervsdrivendes indtjeningsmæssige interesse i systemet f.eks. kan ligge i at have en hjemmeside med mange besøgende med henblik på at tiltrække annoncer mv. Spørgsmålet om

formidlingsreglens anvendelse beror dog på en konkret vurdering, der i sidste ende henhører under domstolene.

b. *Fjernsalg* er defineret i lovens § 4 som aftaler, der 1) indgås ved brug af fjernkommunikation, dvs. kommunikation, der foregår, uden at forbrugeren og den erhvervsdrivende mødes fysisk, og 2) indgås som led i et system for fjernsalg, som drives af den erhvervsdrivende.

I bemærkningerne til § 4, jf. Folketingstidende 2003-04, tillæg A, s. 7586 f, henvises til det hidtil gældende fjernsalgsbegreb i den tidligere lovs §§ 10 a og 10 b, og det anføres, at

”[a]f det gældende fjernsalgsbegreb [...] følger det, at der skal være tale om en aftale, der udbydes, forhandles og indgås på afstand. Der er således ikke tale om fjernsalg, hvis parterne mødes fysisk i forbindelse med markedsføringen eller aftalens indgåelse.”

Omfattet af fjernsalgsbegrebet er bl.a. handel på internettet. En aftale om køb af en vare, der indgås via internettet, er således en fjernsalgsaftale, og det gælder også, når aftalen indgås via en internetauktion.

Det er en betingelse, at parterne ikke har mødtes fysisk i forbindelse med markedsføringen eller aftalens indgåelse.

Det forhold, at forbrugeren har beset varen i et showroom eller har haft mulighed herfor, kan ikke i sig selv antages at indebære, at der ikke foreligger en fjernsalgsaftale. Heller ikke det forhold, at forbrugeren afgiver bud på auktionen via en computer i det pågældende showroom, vil i sig selv være ensbetydende med, at der ikke er tale om fjernsalg. Er der tale om, at forbrugeren i et showroom har fået personlig vejledning af en ansat i auktionshuset vedrørende den pågældende vare, vil der derimod som udgangspunkt ikke være tale om fjernsalg, selv om varen efterfølgende købes via en netauktion. Det bemærkes, at det i disse tilfælde må antages at påhvile en erhvervsdrivende, der vil påberåbe sig, at der ikke foreligger en fjernsalgsaftale, at godtgøre dette.

c. Undtaget fra forbrugeraftalelovens anvendelsesområde er *auktionssalg, der er tilrettelagt således, at en væsentlig del af de bydende normalt er til stede på auktionsstedet*, medmindre købet er indgået uden for fast forretningssted under nogle nærmere bestemte omstændigheder, jf. § 2, stk. 1, nr. 4.

Denne undtagelse svarer til den tidligere forbrugeraftalelovs § 5, stk. 3, nr. 10, og stk. 5 (vedrørende dørsalg), og § 10 c, stk. 2 (vedrørende fjernsalg).

Traditionelle auktioner er omfattet af undtagelsen, jf. herom ovenfor i afsnit 2.1. og 3.2. Det er Justitsministeriets opfattelse, at undtagelsen i § 2, stk. 1, nr. 4, som udgangspunkt også omfatter de tilfælde, hvor der skriftligt eller telefonisk afgives kommissionsbud i forbindelse med en traditionel auktion, som foregår på et fysisk auktionssted. Dette gælder formentlig, uanset om andelen af fysisk tilstedeværende ved en konkret auktion måtte være lavere end andelen af de bydende, der afgiver kommissionsbud pr. brev, e-mail eller eventuelt via telefon. Er der derimod tale om, at en – formelt set – traditionel auktion mere generelt organiserer auktionssalget på en sådan måde, at der reelt ikke – eller kun i meget begrænset omfang – er fysisk tilstedeværende under auktionen, vil det efter omstændighederne kunne medføre, at auktionssalget ikke længere vil kunne siges at være tilrettelagt med henblik på, at en væsentlig del af de bydende normalt er til stede på auktionsstedet. Det kan i sådanne tilfælde ikke udelukkes, at auktionen trods sin formelle betegnelse som traditionel auktion vil falde uden for undtagelsen i § 2, stk. 1, nr. 4, og dermed vil være undergivet reglerne i forbrugerftaleloven og ikke auktionslederloven. Den endelige afgørelse heraf henhører under domstolene.

Elektroniske auktioner, f.eks. via internettet, er ikke omfattet af undtagelsen i § 2, stk. 1, nr. 4. Dette fremgår udtrykkeligt af bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2003-04, tillæg A, s. 7584, hvor der henvises til bemærkningerne til den tidligere lovs § 10 c, stk. 2, jf. Folketingstidende 1999-2000, tillæg A, s. 5935 og 5956.

d. At forbrugerftaleloven gælder, er ensbetydende med, at den erhvervsdrivende skal give forbrugeren en række oplysninger inden og efter aftalens indgåelse, og at forbrugeren har fortrydelsesret i 14 dage.

Det er ikke præciseret i loven, hvornår rettigheder og pligter i henhold til loven i formidlingstilfældene, jf. § 3, stk. 3, påhviler/tilkommer enten den erhvervsdrivende mellemmand eller forbrugers medkontrahent (dvs. sælgeren).

I lovforslaget, jf. Folketingstidende 2003-04, tillæg A, s. 7586, anføres herom følgende:

”Udgangspunktet er, at lovens bestemmelser skal tages efter pålydende, dvs. at det er den erhvervsdrivende mellemmand, som skal opfylde oplysningspligten, at meddelelse om fortrydelse kan gives til mellemmanden osv. Forbrugers medkontrahent er imidlertid den private sælger eller tjenesteyder, og pligter og rettigheder, som følger af den materielle opfyldelse af kontrakten, påhviler/tilkommer derfor kontraktparten selv og ikke mellemmanden. Det kommer således f.eks. den private sælger/tjenesteyder til skade, hvis oplysningspligten ikke overholdes, idet fortrydelsesfristen ikke begynder at løbe, før forbrugeren har fået alle de foreskrevne oplysninger på papir eller andet varigt medium, jf. nærmere lovforslagets § 18, stk. 2.”

Det følger af forbrugerftalelovens § 29, stk. 1, nr. 1, at grov eller oftere gentaget overtrædelse af pligten til at oplyse om fortrydelsesretten kan straffes med bøde.

e. Betingelserne for og retsvirkningerne af fortrydelsesretten i forbindelse med køb af varer fremgår af forbrugerftalelovens §§ 20 og 21. Fortrydelsesretten er som udgangspunkt betinget af, at forbrugeren overgiver den købte genstand til den erhvervsdrivende på dennes forretningssted. Hvis forbrugeren fortryder, mens den købte genstand stadig befinder sig i netauktionens varetægt, vil forbrugeren kunne udøve sin fortrydelsesret blot ved at underrette netauktionshuset herom. Ved forbrugers tilbagevenden fra en fjernsalgsaftale vedrørende en vare, kan en erhvervsdrivende ikke gøre krav i henhold til aftalen gældende mod forbrugeren. Reglerne er en videreførelse af gældende ret i relation til fjernsalg af varer, jf. den tidligere forbrugerftalelovs § 12 c, og gennemfører det generelle fjernsalgsdirektivs artikel 6, stk. 2, jf. herved Folketingstidende 1999-2000, tillæg A, s. 5962.

4.2. Købeloven

Købeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 237 af 28. marts 2003, indeholder i §§ 72-87 regler om forbrugerkøb, herunder bl.a. regler om, hvornår der i sådanne køb foreligger en mangel, og om forbrugers beføjelser i anledning af mangler.

Ved forbrugerkøb forstås efter lovens § 4 a, stk. 1, et køb, som en køber (forbruger) foretager hos en erhvervsdrivende, der handler som led i sit erhverv, når køberen hovedsagelig handler uden for sit erhverv. Sælgeren har bevisbyrden for, at købet ikke er et forbrugerkøb.

På samme måde som forbrugerftaleloven gælder købelovens regler om forbrugerkøb også ved aftaler mellem to private, når aftalen er indgået eller formidlet for sælgeren af en erhvervsdrivende. Det følger således af § 4 a, stk. 2, at ”som forbrugerkøb anses under i øvrigt samme betingelser som nævnt i stk. 1 endvidere køb fra ikke-erhvervsdrivende, hvis aftalen om køb er indgået eller formidlet for sælgeren af en erhvervsdrivende”. Der henvises til afsnit 4.1. for så vidt angår spørgsmålet om, hvornår der er tale om en sådan formidling.

Efter købelovens § 77, stk. 1, kan det ikke gyldigt aftales, at køberen afskæres fra at påberåbe sig mangler ved salgsgenstanden, ligesom andre almindelige forbehold, såsom at salgsgenstanden er solgt som beset, ikke kan gøres gældende.

Der gælder dog en begrænsning i købers mangelsbeføjelser ved køb af brugte genstande på offentlig auktion, hvor køberen har mulighed for selv at være til stede, jf. § 77, stk. 2. Det følger således af bestemmelsen, at køberen i disse tilfælde kun under bestemte omstændigheder kan påberåbe sig, at der foreligger en mangel.

Begrænsningen efter § 77, stk. 2, gælder imidlertid ikke ved auktioner på internettet, jf. Folketingstidende 2001-02 (2. samling), tillæg A, s. 132, hvor det anføres, at begrænsningen i købers mangelsbeføjelser gælder ”ved traditionelle auktionssalg, men ikke ved f.eks. auktionssalg via internettet”. Der henvises endvidere til betænkning 1403/2001 om gennemførelse af forbrugerkøbsdirektivet, s. 185.

Bestemmelsen i § 77, stk. 2, er indført ved en lovændring i april 2002 (lov nr. 213 af 22. april 2002) og er direktivbestemt, jf. artikel 1, stk. 3, i forbrugerkøbsdirektivet (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 99/44/EF af 25. maj 1999 om visse aspekter af forbrugerkøb og garantier i forbindelse hermed), hvorefter medlemsstaterne (alene) kan fastsætte, ”at ”forbrugsvarer” ikke omfatter brugte genstande, som sælges på en offentlig auktion, hvor forbrugeren har mulighed for selv at være til stede under auktionen”.

Det følger heraf, at der ikke gælder begrænsninger i køberes mangelsbeføjelser ved køb på en internetauktion, i det omfang købelovens forbrugerkøbsregler finder anvendelse, jf. lovens § 4 a.

Vil køberen påberåbe sig en mangel, skal denne herefter give sælgeren meddelelse herom inden for rimelig tid, efter at køberen har opdaget manglen. Meddelelse givet inden to måneder efter, at køberen opdagede manglen, er altid rettidig, jf. købelovens § 81. Køberen skal dog reklamere senest to år efter salgsgenstandens overgivelse, idet den pågældende ellers fortaber retten til at gøre manglen gældende, medmindre sælgeren har givet en længere garanti eller har handlet i strid med almindelig hæderlighed, jf. § 83, stk. 1.

Ansvar for eventuelle mangler påhviler netauktionshuset i de tilfælde, hvor varerne er i kommission. Det afgørende er herved, om netauktionshuset i egenskab af kommissionær handler i eget navn, men for den private sælgers regning.

I de tilfælde, hvor netauktionshuset optræder som formidler i overensstemmelse med købelovens § 4 a, stk. 2, vil ansvaret for eventuelle mangler efter købelovens regler om forbrugerkøb som udgangspunkt påhvile den private sælger. Netauktionshuset vil i disse tilfælde kunne ifalde et erstatningsansvar over for forbrugeren, hvis auktionshuset efter dansk rets almindelige erstatningsregler har handlet ansvarspådragende.

Vurderingen af, hvem et eventuelt mangelsansvar påhviler, herunder hvilke mangelsbeføjelser forbrugeren kan gøre gældende, beror i hvert enkelt tilfælde på en konkret vurdering, der i sidste ende henhører under domstolene.

4.3. Aftaleloven

Aftaleloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 781 af 26. august 1996, indeholder i kapitel 1 (§§ 1-9) regler om indgåelse af aftaler.

En aftale er indgået, når den ene part har fremsat et tilbud, som er accepteret af den anden part. Det følger af aftalelovens § 1, 1. pkt., at tilbud og svar på tilbud er bindende for afgiveren. I lovens §§ 2-9 er givet regler om, hvad der gælder bl.a. i tilfælde, hvor der er afgivet tilbud med frist. Reglerne gælder, hvis ikke andet følger af tilbuddet eller svaret eller af handelsbrug eller anden sædvane, jf. § 1, 2. pkt.

Ved køb på auktion gælder således som udgangspunkt – dvs. hvis intet andet er aftalt – aftalelovens almindelige regler om, hvornår en aftale er indgået.

Som nævnt ovenfor i afsnit 2.2. fremkommer auktionsresultatet under netauktioner ved, at en bydende afgiver et tilbud, som ingen af de øvrige bydende overgår inden for den fastsatte tidsfrist. I almindelighed sendes umiddelbart herefter en ”hammerslagsmail” til køberen.

Den, der har afgivet bud på auktionen, tilbudsgiver, er retligt bundet af sit bud.

Når netauktionen er afsluttet, er sælgeren og den, der står for auktionens afvikling, som udgangspunkt forpligtet i forhold til den køber, der har afgivet det højeste bud, medmindre en fastsat mindstepris ikke er opnået, idet der da foreligger en lovlig grund til at annullere auktionen. Sælgeren og den, der står for auktionens afvikling, vil dog som udgangspunkt være retligt bundet, når en ”hammerslagsmail” er kommet frem til køberen.

Der kan muligvis i standardvilkårene indsættes vilkår om, at en afholdt auktion kan genoptages under nogle nærmere bestemte omstændigheder – f.eks. ved nogle nærmere bestemte tekniske forhold. Det vil i givet fald påhvile internetauktionen at godtgøre, at standardvilkåret er en del af parternes aftale, og i givet fald, at de pågældende tekniske problemer mv. har foreligget. I reglen vil det alene være auktionshuset, der har viden om, at der foreligger sådanne tekniske forhold, og det må derfor formentlig kræves, at auktionshuset, hvis man vil påberåbe sig vilkåret, præciserer dette over for køberen. Hvis en ”hammerslagsmail” uden forbehold er kommet frem til køberen, må det således antages, at auktionshuset ikke vil påberåbe sig, at aftalen ikke er bindende.

Fra praksis kan henvises til en afgørelse fra Forbrugerklagenævnet af 12. januar 2005 (sag 642/7-48). I denne sag havde klageren pr. e-mail den 3. september 2004 fået hammerslag på køb af en ring på en internetauktion, og dagen efter overførte klageren betaling for ringen til netauktionshuset. Klageren blev samme dag ringet op af auktionshuset, der meddelte, at auktionen var

blevet ophævet og forlænget med 24 timer, hvilket efterfølgende blev bekræftet i en e-mail, hvor begrundelsen for ophævelsen blev angivet at være tekniske fejl ved auktionen. I auktionsvilkårene havde auktionshuset forbeholdt sig ”ret til at tage en vare af auktionen, forlænge eller lade auktionen gå om, såfremt der opstår udefra kommende misbrug, tekniske eller andre forhold, der efter auktionslederens vurdering nødvendiggør dette”. Forbrugerklagenævnet fandt, at der ved det elektroniske hammerslag var indgået en bindende aftale om købet af ringen, jf. aftalelovens § 1. Nævnet fandt ikke, at det omtalte vilkår var en del af parternes aftale, da netauktionshuset ikke havde kunnet dokumentere, at klageren havde været bekendt med vilkåret, som endvidere ikke havde været særligt fremhævet. Nævnet udtalte endvidere, at uanset om vilkåret var vedtaget, burde klageren ikke sende en hammerslagsbekræftelse, før det var undersøgt, om der havde været tekniske problemer, og auktionshuset havde i øvrigt ikke dokumenteret, at der havde foreligget specielle omstændigheder, der gjorde det berettiget at forlænge auktionen.

Vurderingen af, om der er indgået en bindende aftale mellem netauktionshuset og en køber, beror i hvert enkelt tilfælde på en konkret vurdering, der i sidste ende henhører under domstolene.

4.4. Sammenfatning

Som det fremgår ovenfor, gælder forbrugerftaleloven, købeloven og aftaleloven fuldt ud i tilfælde, hvor et netauktionshus formidler en aftale via en internetauktion mellem en sælger, herunder en privat sælger, og en forbruger. En forbruger, der indgår en aftale på denne måde, er således stillet på samme måde som ved almindelig internethandel.

Det er på den baggrund Justitsministeriets opfattelse, at den eksisterende forbrugerbeskyttende lovgivning yder forbrugerne en fuldt tilstrækkelig beskyttelse, når de handler på internetauktioner.

5. Markedsføringsloven

5.1. Markedsføringsloven og Forbrugerombudsmandens kompetence i forhold til netauktioner

Markedsføringsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 699 af 17. juli 2000 med senere ændringer, finder anvendelse på netauktioner⁴. Særligt markedsføringslovens § 1 om god markedsføringsskik og § 2 om forbud mod vildledning har betydning for auktioner på internettet.

⁴ Ved lov nr. 1389 af 21. december 2005 er der vedtaget en ny markedsføringslov, der træder i kraft den 1. juli 2006.

Virksomheder, som udøver erhvervsvirksomhed i strid med lovgivningen, handler også i strid med generalklausulen om god skik i markedsføringslovens § 1. Dette gælder, uanset om der er tale om offentligretlig eller privatretlig regulering. Det bemærkes herved, at § 1 ikke er strafbelagt.

Det vil sige, at en virksomhed, der udbyder internetaktioner og i den forbindelse konsekvent til-sidesætter f.eks. regler i aftaleloven, forbrugerftaleloven, købeloven, e-handelsloven, også handler i strid med markedsføringslovens § 1. Det vil således principielt kunne anses for stridende mod god markedsføringsskik, hvis et netauktionshus f.eks. uberettiget afviser reklamationer i medfør af købeloven.

Markedsføringslovens § 2, stk. 1, der bl.a. forbyder anvendelsen af ”urigtige, vildledende eller urimeligt mangelfulde angivelser, som er egnet til at påvirke efterspørgsel eller udbud af varer...”, finder anvendelse, når erhvervsdrivende vildleder forbrugerne om deres retsstilling eller afgiver forkerte eller mangelfulde oplysninger om varer og tjenesteydelsers egenskaber mv.

Overtrædelser af vildledningsforbudet i markedsføringsloven § 2, stk. 1-3 straffes med bøde, jf. § 22, stk. 3. Rejses der tiltale for overtrædelse af bestemmelsen, overlades tiltalen efter § 19, stk. 6, til Forbrugerombudsmanden, såfremt denne begærer dette.

Forbrugerombudsmanden kan desuden anlægge søgsmål om forbud og påbud ved Sø- og Handelsretten efter markedsføringslovens § 13, og foreløbigt forbud efter markedsføringsloven § 21.

Herudover gælder der et forhandlingsprincip for Forbrugerombudsmanden efter markedsføringsloven. Forbrugerombudsmanden har således mulighed for efter forhandling med brancher at udstede retningslinjer. Forbrugerombudsmanden har også mulighed for at udstede vejledninger som generel forhåndstilkendegivelse fra Forbrugerombudsmanden til de erhvervsdrivende om, hvordan Forbrugerombudsmanden fortolker loven.

5.2. Forbrugerombudsmandens undersøgelse af internetauktioner

Forbrugerombudsmanden har gennem den seneste tid jævnligt modtaget henvendelser fra brugere af internetauktioner, som er i tvivl om deres rettigheder, når de handler på auktionerne.

Samtidig er der gennem den seneste tids presseomtale om internetauktioner blevet gjort opmærksom på en række problemstillinger i forbindelse med auktionerne. På den baggrund iværksatte Forbrugerombudsmanden i 2005 et projekt, der har bestået i en gennemgang af udvalgte internetauktioners hjemmesider, vilkår og forretningsmetoder.

Forbrugerombudsmanden har gennemgået syv af de største internetauktioners hjemmesider og over for de pågældende påtalt en række forhold, der gav anledning til kritik. Forbrugerombudsmandens samlede konklusioner fra undersøgelsen er offentliggjort den 27. februar 2006 og kan læses på Forbrugerombudsmandens hjemmeside (www.forbrugerombudsmanden.dk).

Gennemgangen har taget udgangspunkt i de aftalevilkår og det materiale, der var tilgængeligt på hjemmesiderne, og vurderingen er foretaget med udgangspunkt i reglerne i markedsføringsloven, købeloven, forbrugeraftaleloven og e-handelsloven under den forudsætning, at der er tale om private købere (forbrugere).

Gennemgangen af hjemmesiderne har blandt andet omfattet følgende forhold:

- Om der var tilstrækkelige oplysninger om auktionsvirksomheden.
- Procedure for tilmelding og accept af aftalevilkår.
- Budgivning, herunder opfyldelse af oplysningsforpligtelser i henhold til forbrugeraftaleloven
- Oplysning om og individuelle vilkår om fortrydelsesretten.
- Persondatapolitik.
- Udsendelse af e-mails i relation til markedsføringslovens § 6 a om ”spam”.
- Vilkår om betaling, levering og opbevaring.
- Vilkår om mangler, reklamation, erstatning mv.
- Øvrige vilkår.

Et af undersøgelsens centrale punkter var forbrugeraftalelovens bestemmelser om fortrydelsesret. Forbrugerombudsmanden konstaterede, at nogle auktionshuse ikke oplyste om fortrydelsesretten, mens et enkelt auktionshus ikke mente, at der var fortrydelsesret. Andre oplyste ikke tilstrækkelig tydeligt om den, og flere af auktionshusene havde desuden ulovlige vilkår i tilknytning til fortrydelsesretten.

Forbrugerombudsmanden indskærpede derfor over for auktionerne, at de skal overholde forbrugeraftalelovens regler om fortrydelsesret. Grov eller gentagen overtrædelse af pligten til at give oplysning om fortrydelsesretten kan straffes med bøde.

Flere auktionshuse havde også vilkår, der var i strid med købeloven, som f.eks. at ”varer købes som beset”, at man fraskrev sig ansvar for oplysninger om varerne, eller begrænsede forbrugers rettigheder i forhold til at reklamere over mangler.

Herudover fandt Forbrugerombudsmanden en del ansvarsfraskrivelse i relation til risikoen for skader på varer i auktionshusets besiddelse samt risikoen for skader opstået under forsendelse og

opbevaring. Desuden havde flere auktionshuse vidtgående bestemmelser om tilbageholdsret i indleverede varer, modregning med tilgodehavender, tvangssalg af varer mv., som var urimelige og i strid med god markedsføringskik, jf. markedsføringslovens § 1.

Endelig blev der konstateret problemer i forhold til manglende information om indsamling og behandling af personoplysninger, overholdelse af markedsføringslovens § 6 a om udsendelse af markedsføring via elektronisk post uden samtykke (spam), ugyldige vilkår om værneting og opkrævning af renter ved forsinket betaling i strid med renteloven.

Samlet set konstaterede Forbrugerombudsmanden, at der var et reelt behov for et nærmere eftersyn af internetauktionerne, og Forbrugerombudsmanden vil på den baggrund i fornødent omfang følge op på undersøgelsens resultater over for de enkelte auktionshuse.

6. Høring

Interesserede parter, herunder Forbrugerrådet og en række internetauktionshuse, har haft lejlighed til at kommentere et udkast til redegørelsen. Der er i den forbindelse fremkommet følgende bemærkninger om forbrugerbeskyttelsen ved handel på internetauktioner.

Forbrugerrådet har bl.a. rejst spørgsmål om netauktionshusets adgang til at annullere auktionen over for den højstbydende køber under henvisning til, at sælgeren har fastsat en mindstepris for varen, som ikke er opnået inden auktionens udløb. Det anføres i den forbindelse, at det stiller forbrugeren i en urimelig situation, idet netauktionen ikke offentliggør en eventuel mindstepris for den aktuelle vare. Forbrugerrådet har endvidere anført, at der tilsyneladende forekommer situationer i praksis, hvor netauktionshusets medarbejdere på vegne af sælgeren byder på auktionen med det formål at presse prisen op. Forbrugerrådet opfordrer i den anledning til, at der indføres et forbud herimod.

Udbydere af internetauktioner har navnlig rejst spørgsmål om fortrydelsesretten, og det er blevet anført, at nogle købere efter auktionshusenes opfattelse misbruger fortrydelsesretten. Som eksempler på misbrug har auktionshusene henvist til, at købere afgiver bud på skrømt, eller at sælgere byder på egne varer for at presse prisen op og derefter fortryder, hvis de selv opnår hammerslag.

Enkelte udbydere har endvidere anført, at der burde indføres begrænsninger i fortrydelsesretten, således at forbrugeren først kan fortryde, når forbrugeren har fået varen i hænde.

Justitsministeriet skal hertil bemærke, at som det fremgår af 4.3. ovenfor, er afgivelse af bud på en auktion efter almindelige aftaleretlige regler at anse som et tilbud, der kræver auktionshusets

accept, før en aftale er indgået. Hvis et auktionshus er forpligtet til at acceptere højeste bud, vil nogle af de bydende ved auktionen med fordel kunne koordinere budgivningen inden auktionens start og dermed påvirke prisen på auktionsvaren. Den fri prisdannelse, der særligt kendetegner en auktion, vil endvidere kunne blive påvirket ved indførelse af et krav om offentliggørelse af mindstepriser. Hertil kommer, at et krav om offentliggørelse af mindstepriser vil kunne give forbrugeren en forventning om, at der er indgået en bindende aftale om køb, hvis forbrugeren som højeste bud har afgivet et bud svarende til mindsteprisen. Der bør således ikke efter Justitsministeriets opfattelse stilles krav om, at mindstepriser for varer udbudt på internetauktioner offentliggøres.

For så vidt angår Forbrugerrådets forslag om et forbud mod, at netauktionshuse selv kan byde på de bortauktionerede varer, bemærkes det, at der for traditionelle auktioner omfattet af auktionslederloven gælder et forbud mod, at auktionslederen selv eller ved en anden sælger egne ting eller køber eller byder på en auktion, som han eller nogen på hans vegne afholder.

Et sådan forbud vil imidlertid være særligt vanskeligt at håndhæve ved netauktioner. Det skyldes bl.a., at identiteten på sælger og køber som oftest er skjult frem til det tidspunkt, hvor en endelig handel er indgået, og herefter vil det som oftest kun være den pågældende køber og sælger, der bliver bekendt med hinandens identitet. Et forbud vil således efter Justitsministeriets opfattelse ikke være egnet til at løse et eventuelt problem med ”kunstigt” høje bud.

Justitsministeriet finder, at forbrugernes 14-dages fortrydelsesret må anses for et tilstrækkeligt værn i tilfælde, hvor prisen er blevet presset for højt op.

Endelig skal det i relation til kommentarerne om misbrug af fortrydelsesretten bemærkes, at fortrydelsesretten er en af hjørnestenene i den forbrugerretlige beskyttelseslovgivning, når forbrugere handler uden at være i fysisk kontakt med den erhvervsdrivende sælger.

Fortrydelsesretten er således bl.a. med til at sikre balance i aftaleforholdet mellem den erhvervsdrivende og forbrugeren. Det gælder navnlig i relation til de vilkår, der er gældende for aftalen, og som oftest vil være udarbejdet ensidigt af den erhvervsdrivende. Herudover værner fortrydelsesretten forbrugeren mod utilsigtede køb f.eks. i en situation, hvor forbrugeren uforvarende får afgivet en ordre eller et bud ved forkert indtastning på computeren, eller hvor forbrugeren efterfølgende finder, at han eller hun har betalt for meget for varen. Endelig giver fortrydelsesretten forbrugeren en ubetinget adgang til at returnere en vare, der f.eks. ikke lever op til den erhvervsdrivendes beskrivelse, eller som f.eks. ikke opfylder forbrugernes behov.

Justitsministeriet finder ikke, at der som foreslået under høringen bør indføres en regel om, at forbrugere skal have varen i hænde, før fortrydelsesretten kan benyttes, fordi en sådan regel i

praksis ville indebære, at forbrugeren bliver nødt til at betale omkostninger ved tilbagesendelse af varen for at benytte sig af fortrydelsesretten. En sådan regel må formentlig også anses for at være i strid med EU-reglerne.